

การพัฒนาเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์

อุไรวรรณ คำสิงหา^{1*} และ วราภรณ์ บันเล็งลอย¹

The Development of Family's wear Form Hand-Woven Cotton Fabric

Chan Sean District Nakhon Sawan Province

Uraiwan Khumsingha^{1*} and Waraporn Banlengloi¹

¹ สาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹ Department of Textile and Clothing, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi,

* Corresponding author. E-mail address: uraiwan_kh@rmutt.ac.th

Received: 2nd Mar. 2023 ; Revised: 20th May. 2023 ; Accepted: 23rd May. 2023

DOI: 10.14456/jhet.2023.7

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาของผ้าฝ้ายทอมือกลุ่มทอผ้าบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ 2) พัฒนาการออกแบบและการตัดเย็บเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ และผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดสำหรับครอบครัว จำนวน 4 ชุด คือ ชุดสำหรับ พ่อ แม่ ลูกสาว ลูกชาย 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบและการตัดเย็บเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัว จากผ้าฝ้ายทอมือกลุ่มทอผ้าบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ในการออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ โดยการเก็บข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรมการใช้ผ้าไทย การเลือกซื้อ ความพึงพอใจในรูปแบบการออกแบบเสื้อผ้าครอบครัว ความพึงพอใจในเรื่องลวดลายและสีที่ใช้ นำมาทำการวิเคราะห์ผลและนำผลที่ได้ไปออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอยู่ในช่วงอายุประมาณ 20 - 29 ปี รองลงมาเป็นช่วงอายุ 39 - 49 ปี และมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ รองลงมาคืออาชีพเป็นพนักงานบริษัท มีรายได้ประมาณ 15,000 - 20,000 ต่อเดือน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยซื้อเสื้อผ้าในรูปแบบเสื้อผ้าครอบครัว รู้จักและเคยใช้ผ้าพื้นเมือง และผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่จะนำผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ มาทำการออกแบบและพัฒนาในรูปแบบเสื้อผ้าครอบครัวต้นแบบในครั้งนี้ และรูปแบบการออกแบบที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ คอลเลกชั่นที่ 3 ส่วนลวดลายผ้าที่ได้รับการคัดเลือกเป็นลวดลาย และสีเส้นในโทนหม่นๆ สีขมิ้นๆ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาในรูปแบบเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งกลุ่มสมาชิกศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ตำบลบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ได้รับความรู้ ในการพัฒนาเสื้อผ้าจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : เสื้อผ้าชุด, ครอบครัว, ผ้าฝ้ายทอมือ, บ้านจันเสน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) To study the history of hand-woven cotton of Ban Chan Sen Weaving Group. 2) Develop and design 4 sets of family clothing prototypes and sewing of clothing for families from hand-woven cotton Ban Chan Sen, Nakhon Sawan Province which are for father, mother, daughter, and son; 3) To study the satisfaction of consumers towards the design and sewing of family clothing. from hand-woven cotton from Ban Chan Sen Weaving Group Nakhon Sawan Province. The research method is Design and develop hand-woven cotton family clothing at Ban Chan Sen, Nakhon Sawan Province by collecting basic information behavior in using Thai fabrics, purchasing behavior, satisfaction in family clothing design patterns Satisfaction with patterns and colors used. Then analyzed the resaft to design family wear set a prototypes.

The results showed that most of the respondents were female. They are in the age range of 20 - 29 years, followed by the age range of 39 - 49 years. They have a master's degree and a bachelor's degree, respectively. Most of them work in government service, followed by a career as a company employee Earn about 15,000 - 20,000 per month and most of the sample have ever wear set in the form of family clothes. now and ever to use local fabrics. and hand-woven cotton of Ban Chan Sen, Nakhon Sawan Province Most of than agreed to bring hand-woven cotton to Ban Chan Sen, Nakhon Sawan Province. To design and develop a prototype family wear set pattern this time, the design pattern that received the highest score was The third collection whice the fabric pattern that has been selected are dull, dark tones. To transfer of technology in developing clothing patterns for families wear set made from hand-woven cotton at Ban Chan Sen, Nakhon Sawan Province, the members of the Elderly Social Welfare Development Center, Bueng Yitho Subdistrict, Thanyaburi District, Pathum Thani Province gained knowledge effectively.

Keyword : Wear set, Family, Hand-woven cotton, Ban Chan Sen

บทนำ

"จัน" แปลว่า ต้นจัน นายจัน คำว่า "เสน" แปลว่า "เสนา" กองทหาร หมู่ทหาร ข้อสันนิฐานตามประวัติศาสตร์ กล่าวว่า ขอมมาเป็นใหญ่บนแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และตั้งราชธานีสำรองอยู่ ณ กรุงละโว้ หรือเมืองลพบุรี เมื่อ พ.ศ.1432-1600 ขอมเป็นชาติที่ได้รับอารยธรรมศิลปวิทยาการที่ถ่ายทอดมาจากอินเดียมีหลักฐานบ่งได้ชัดว่า เมื่อพ.ศ. 600 เจ้าราชวงศ์ชั้นสูงของอินเดีย ชื่อ โกลน ัญญะได้อภิเษกสมรสกับนางพระยาขอม และสืบลูกหลานตามลำดับๆ มาฉะนั้นศิลปวิทยาการต่างๆ ของขอมจึงออกมาในลักษณะที่ปนเปกันทั้งทางด้านศาสนา พราหมณ์ และศาสนาพุทธเป็นส่วนมาก ขอมเมื่อครองกรุงละโว้เป็นราชธานีแล้ว ก็คงจะจัดเมืองอื่นๆ เป็นเมืองหน้าด่าน และเมืองจันเสนนี้อยู่ ห่างจากกรุงละโว้เพียง 50 กม. สันนิฐานว่ากษัตริย์ขอมแห่งนครธม คงจะทรงแต่งตั้งให้พระยาขอมมา ครองเมือง ณ ดอนจันเสน ให้เป็นเมืองหน้าด่านของกรุงละโว้อย่างแน่นอน เพราะปรากฏว่าชาวบ้านในตำบลจันเสน ได้พบวัตถุโบราณต่างๆ มากมาย เช่น พระพุทธรูปเนื้อดิน และชาวบ้านที่อพยพกันมาจากตอนใต้เมืองลพบุรี (มิว

เซียมสยาม, 2558) ได้มารวมกับคนพื้นเพเดิมซึ่งเป็นพวก ลาวโซ่ง ลาวพวน และมีวัฒนธรรมประเพณีร่วมกันที่สืบเนื่องมาจากเมืองจันเสนในทุกวันนี้

ชุมชนจันเสนมีการพัฒนาการ การแต่งกายด้วยผ้ามานานแล้วและมีร่องรอยของการใช้ผ้าทอมือ ในกลุ่มคนจันเสนอย่างแพร่หลาย วิถีชีวิตของชุมชนจันเสนดำรงอยู่ได้ด้วยปัจจัย 4 อันเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตของผู้คนในยุคก่อนๆ ยึดหลักของการพออยู่ พอกิน พอใช้ ไม่ฟุ้งเฟ้อย ลื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มได้มาจากการปลูกฝ้าย นำฝ้ายมาทอผ้าทำเครื่องนุ่งห่ม เรื่องการทอผ้าในชุมชนจันเสนเป็นเรื่องที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านาน ระหว่างรุ่นต่อรุ่น มรดกการปลูกฝ้ายไว้ใช้ทอผ้า มีหูก มีกี่ทอผ้า มีเครื่องมือในการทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือน หรือแลกเปลี่ยนกับสิ่งของเครื่องใช้อย่างอื่นก็ได้ โดยยังหลงเหลือหลักฐานที่เห็นได้จนถึงปัจจุบันนี้ คือ “กระสวยทอผ้าโบราณ” (พิพิธภัณฑสถานจันเสน, 2558)

ปัจจุบัน กลุ่มทอผ้าบ้านจันเสน มีผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นหลายชิ้นงานที่ตอบสนองความต้องการของ ลูกค้าหลายๆ แบบ อาทิ ผ้าทอจันเสนลายลูกแก้ว ลายลูกแก้วมัดหมี่ ผ้าทอ ลาย 4 ตะกรอ ผ้าทอลายสายรุ้งลูกแก้ว ผ้าทอผ้าขาวม้า ผ้าทอมัดหมี่ ผ้าทอพื้นบ้านจันเสน และ ปัจจุบันมีผลงานที่เป็น อัตลักษณ์ของกลุ่มและชุมชน คือ “ผ้าทอลายเมืองเก่าจันเสน” ซึ่งออกแบบ เป็นลายทอผ้า ที่นำวิถีชีวิตของชาวจันเสน ผสมผสานกับอารยธรรมทวารวดี ศิลปะทวารวดี และ เอกลักษณ์ของชุมชนคือพิพิธภัณฑสถาน มาเป็นลวดลายผ้าทอที่คิดค้นโดย นายประจวบ น้ำเพชร ปราชญ์ชาวบ้านด้านทอผ้า สมาชิกในกลุ่มโดยมีนางชา แก้วสุวรรณ ประธานกลุ่มฯ เป็นผู้บริหารจัดการ และหน่วยงานสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สนับสนุนทำให้เกิดลวดลายวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ตามบนผืนผ้า ที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นบ้านจันเสนเท่านั้น (ปานฉิษฐ์, 2563)

สังคมความเป็นอยู่และการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ต้องทำงานแข่งขันกับเวลาที่จำกัด การดำเนินชีวิตเป็นไปด้วยความเร่งรีบ ในเรื่องของการเลือกซื้อ เลือกใช้เสื้อผ้าก็ต้องเอาที่สะดวก ประหยัดเงิน ประหยัดเวลา เสื้อผ้าแบบอุตสาหกรรมหรือเสื้อผ้าที่ผลิตได้รวดเร็ว จึงเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น ในเรื่องการวิจัยการพัฒนาการพัฒนาลื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวยุคใหม่จากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยคิดที่จะพัฒนาลื้อผ้าดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการและการใช้ชีวิตของคนเมืองให้มากขึ้น

ลื้อผ้าครอบครัว คือ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย สำหรับครอบครัวใส่ได้กันทุกคน ลื้อผ้าครอบครัวออกแบบมาแต่ละชิ้นมีความคล้ายกันในรูปแบบทำให้เป็นเสื้อผ้าที่เหมือนกัน หรือเรียกกันว่า “ชุดครอบครัว” ลื้อผ้าครอบครัวได้มีการพัฒนาออกแบบใหม่ๆ ออกมาอยู่ตลอดและก็ยังมีการผลิตอยู่ตามท้องตลาดอยู่และเป็นที่น่าสนใจเสมอ ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนารูปแบบลื้อผ้าสำหรับครอบครัว โดยการออกแบบชุดครอบครัวที่ทำจากผ้าทอจันเสน เป็นชุดครอบครัวในแบบการพัฒนาทางด้านแฟชั่นที่ทันสมัยให้น่าสนใจและสามารถสวมใส่ได้จริง ทั้งนี้ การสวมใส่ชุดครอบครัวยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวนั้นอีกด้วย

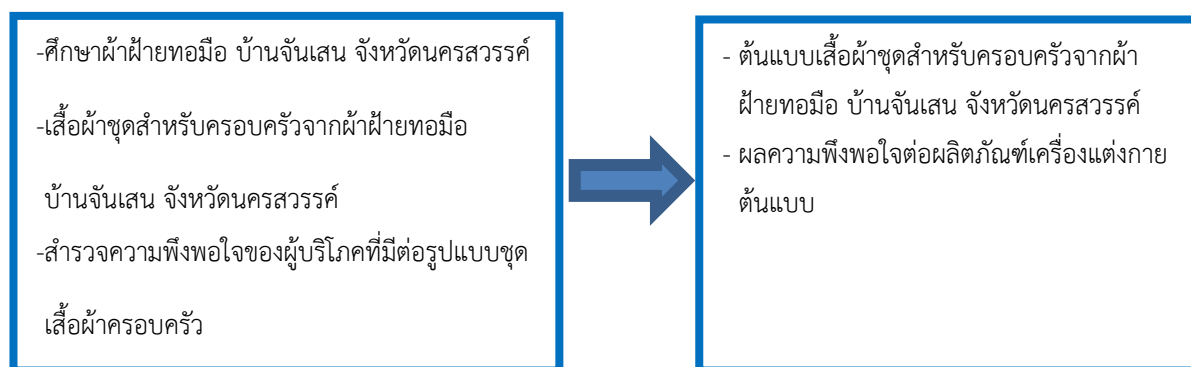
ดังนั้นการพัฒนาลื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวยุคใหม่จากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์เป็นการวิจัยที่ช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานานให้คงอยู่สืบไป และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าทอที่ทรงคุณค่าและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนให้ตอบโจทย์และตรงกับความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลายในสังคมเมืองมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของผ้าฝ้ายทอมือ กลุ่มทอผ้า บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อพัฒนาการออกแบบและการตัดเย็บเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ และผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดสำหรับครอบครัว จำนวน 4 ชุด คือ ชุดสำหรับ พ่อ แม่ ลูกสาว ลูกชาย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบและการตัดเย็บเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัว จากผ้าฝ้ายทอมือ กลุ่มทอผ้าบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ คือ การศึกษาเฉพาะผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ แล้วนำมาออกแบบและพัฒนาเป็นเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวในรูปแบบชุดออกงาน และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ โดยวิธีการสำรวจแบบสุ่มจากประชากรจำนวน 100 คน

วิธีการศึกษา/วิธีการวิจัย

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของฝ้ายและผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์
2. เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรมการเลือกซื้อ การใช้ผ้าพื้นเมือง ด้วยแบบสอบถาม
3. สำรวจความพึงพอใจในรูปแบบการออกแบบเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัว
4. สำรวจความพึงพอใจในลวดลายผ้าฝ้ายทอมือบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์
5. ตัดเย็บเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
6. สำรวจความพึงพอใจในชุดเสื้อผ้าครอบครัวต้นแบบสำเร็จรูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถาม และแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1. สํารวจข้อมูลพื้นฐานของผู้บริโภค

ตอนที่ 2. สํารวจความต้องการของผู้บริโภคก่อนการผลิตชิ้นงาน

ตอนที่ 3. สํารวจความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือบ้านจันทน จังหวัด นครสวรรค์ ความพึงพอใจในแต่ละข้อแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างคือ บุคคลทั่วไป ที่ชื่นชอบและสนใจในเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจำนวน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 คือลักษณะพื้นฐาน และ ข้อมูลความรู้ ใช้ความถี่และค่าร้อยละ แบบสอบถามตอนที่ 3 คือ ความพึงพอใจในรูปแบบเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันทน จังหวัดนครสวรรค์ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการประเมินความพึงพอใจโดยใช้มาตราส่วนประเมิน Rating Scale

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

2.การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้ 3 แบบ คือ แบบศึกษาเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยแบบไม่เป็นทางการและเป็นทางการ ดังต่อไปนี้

2.1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ประวัติความเป็นมา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบชุดเสื้อผ้าครอบครัว จากผ้าทอจันทน จังหวัดนครสวรรค์

2.2 การศึกษาข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการและ พึงพอใจในการออกแบบชุดเสื้อผ้าครอบครัวจากผ้าทอจันทน จังหวัดนครสวรรค์

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและตัดเย็บชุดเสื้อผ้าครอบครัวในรูปแบบชุดสำหรับไปงานเลี้ยง จากผ้าทอจันทน จังหวัดนครสวรรค์

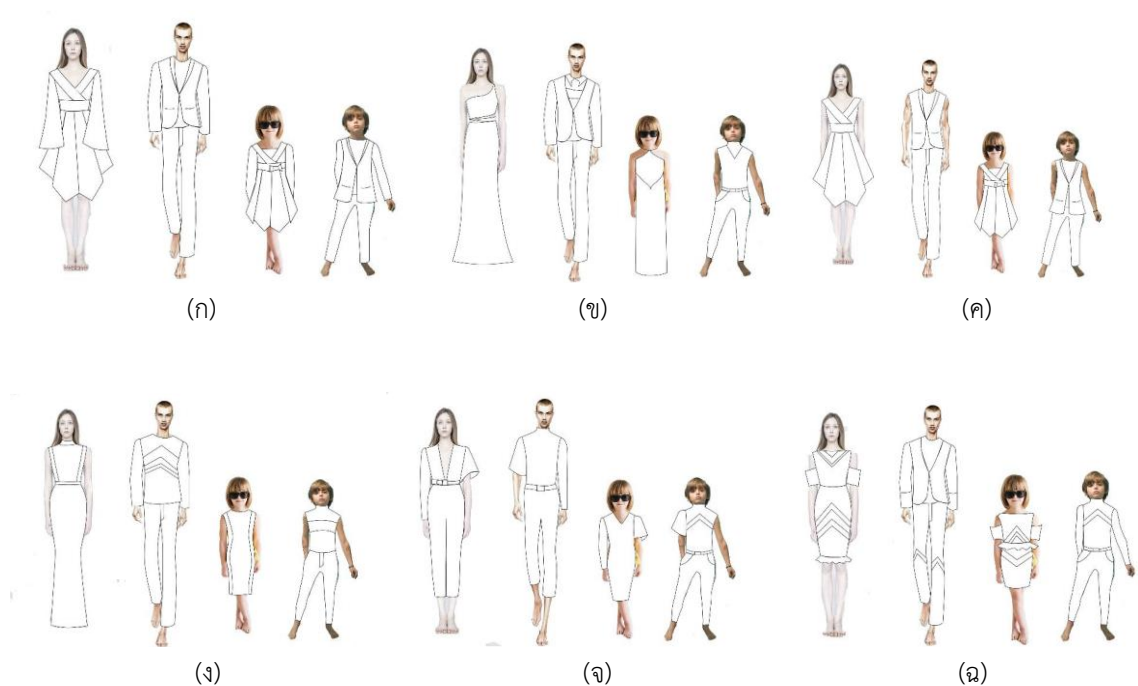
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเสื้อผ้าชุดครอบครัว จากผ้าทอจันทัน จังหวัดนครสวรรค์ สำหรับการออกแบบชุดครอบครัวเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสำรวจกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อรูปแบบการสวมใส่ชุดครอบครัว นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์รูปแบบของชุดครอบครัว จากผ้าทอจันทัน จังหวัดนครสวรรค์

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ และข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจและพฤติกรรมของการเลือกซื้อโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าร้อยละ และทดสอบสมมติฐานว่า เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ของผู้ทำแบบสอบถามแตกต่างกัน จะมีผลต่อบริการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเลือกซื้อเสื้อผ้าชุดครอบครัว และความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการออกแบบเสื้อผ้าชุดครอบครัวจากผ้าทอบ้านจันทัน จังหวัดนครสวรรค์

4. ขั้นตอนการออกแบบ

1. ออกแบบชุดครอบครัว จำนวน 6 คอลเลกชั่น

ภาพที่ 1 รูปแบบชุดที่1-6 ให้ผู้บริโภคตัดเลือกในการไปทำต้นแบบเสื้อผ้าสำหรับครอบครัว

2. คัดเลือกจากการเก็บข้อมูลจากผู้บริโภคมาได้ 1 คอลเลกชั่น เพื่อนำไปใส่ลวดลายผ้าทอบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์

ภาพที่ 2 รูปแบบชุดที่ได้รับการคัดเลือกมาทำต้นแบบ

3. คัดเลือกลวดลายผ้าทอบ้านจันเสน จากข้อมูลการเลือกซื้อของผู้บริโภค จำนวน 3 ลวดลาย

ภาพที่ 2 ลวดลายผ้าจันเสนที่ได้รับการคัดเลือกมาทำต้นแบบ

4. ตัดเย็บชุดจริง

ภาพที่ 3 เสื้อผ้าชุดต้นแบบสำหรับครอบครัว

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของผ้าฝ้ายทอมือบ้านจันเสนจังหวัดนครสวรรค์ พัฒนารูปแบบเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากทอผ้าบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากทอผ้าบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวจากผ้าฝ้ายทอมือบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ได้ผลการวิจัยดังนี้

จากผลการเก็บข้อมูลพื้นฐานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20 – 29 ปี และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท เป็นส่วนมาก ประกอบอาชีพรับราชการ มีรายได้ประมาณ 15,000 – 20,000 บาท ส่วนใหญ่เคยซื้อเสื้อผ้าชุด และเลือกจากรูปแบบของการออกแบบมาเป็นอันดับแรก และรู้จักผ้าพื้นเมือง รวมไปถึงผ้าฝ้ายทอมือบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์เป็นส่วนใหญ่ และเห็นด้วยกับการนำผ้าพื้นเมืองมาพัฒนาออกแบบและตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำหรับครอบครัว จากการให้ผู้บริโภคคัดเลือกรูปแบบออกแบบและลวดลายผ้าที่นำมาทำชุดครอบครัว จากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์นั้นพบว่าส่วนใหญ่ชอบดีไซน์เสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวในคอลเลกชั่นที่ 3 มากที่สุด(ร้อยละ42) รองลงมาคือเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวในคอลเลกชั่นที่ 1(ร้อยละ22) และเสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวในคอลเลกชั่นที่ 5(ร้อยละ15) คอลเลกชั่น

ที่ 2(ร้อยละ10) คอลเลคชั่นที่ 6 (ร้อยละ7) คอลเลคชั่นที่ 4 (ร้อยละ4) ตามลำดับดังตารางที่1 และเลือกลดลายผ้าในโทนสีเทา ซึ่งเป็นสีที่ดูสุภาพ ไม่ฉูดฉาด สามารถนำไปสวมใส่ได้หลายๆโอกาส นอกจากนี้เมื่อได้ผลการศึกษาวิจัยแล้วผู้วิจัยยังนำถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุอีกทางหนึ่งด้วย

ตารางที่1 ผลการสำรวจความต้องการในรูปแบบของชุดครอบครัว

เกณฑ์การประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
1.ชุดครอบครัวรูปแบบที่1	22	22
2.ชุดครอบครัวรูปแบบที่2	10	10
3.ชุดครอบครัวรูปแบบที่3	42	42
4.ชุดครอบครัวรูปแบบที่4	4	4
5.ชุดครอบครัวรูปแบบที่5	15	15
6.ชุดครอบครัวรูปแบบที่6	7	7
รวม	100	100

ตารางที่2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อลดลายผ้าบ้านจันทนแสนจังหวัดนครสวรรค์

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความพึงพอใจ								
	1) ลายเมืองเก่า			2) ลายปลาเสือตอ			3) ลายทิวสน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล
1.รูปแบบและสีสัน	3.95	0.78	มาก	3.98	0.70	มาก	3.67	0.70	มาก
2.ขนาดของลดลาย	3.74	0.70	มาก	4.15	0.88	มาก	3.55	0.88	มาก
3.ความสวยงามปราณีต	4.06	0.62	มาก	4.15	0.50	มาก	4.02	0.50	มาก
4.ภาพรวม	3.92	0.49	มาก	3.99	0.69	มาก	3.93	0.67	มาก
รวม	3.91	0.64	มาก	4.35	0.69	มาก	3.79	0.68	มาก

จากการแสดงความพึงพอใจโดยรวมของลดลายผ้าที่นำมาใช้มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปถึงน้อยดังนี้อันดับที่ 1 คือลายปลาเสือตอ โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ ($\bar{X}$ =4.35, S.D.=0.69) รองลงมาคือ ลายเมืองเก่า มีคะแนนเฉลี่ยที่ ($\bar{X}$ =3.91, S.D.=0.64) และอันดับสุดท้ายคือลายทิวสน มีคะแนนเฉลี่ยที่ ($\bar{X}$ =3.79, S.D.=0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดเสื้อผ้าครอบครัวต้นแบบที่ตัดเย็บสำเร็จ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความพึงพอใจ											
	1) ชุดคุณพ่อ			2) ชุดคุณแม่			3) ชุดลูกชาย			4)ชุดลูกสาว		
	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล
1.รูปแบบของชุด	3.95	0.78	มาก	4.15	0.88	มาก	3.95	0.78	มาก	4.06	0.62	มาก
2.การจัดวางลวดลาย	3.85	0.70	มาก	4.06	0.62	มาก	3.74	0.70	มาก	4.02	0.50	มาก
3.ความสวยงาม	3.99	0.69	มาก	4.15	0.88	มาก	4.02	0.50	มาก	4.15	0.88	มาก
4.ภาพรวม	3.92	0.58	มาก	3.99	0.69	มาก	3.93	0.67	มาก	3.98	0.78	มาก
รวม	3.92	0.68	มาก	4.08	0.76	มาก	3.91	0.66	มาก	4.05	0.69	มาก

จากการแสดงความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อชุดเสื้อผ้าครอบครัวต้นแบบที่ตัดเย็บสำเร็จมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปถึงน้อยดังนี้ อันดับที่ 1 คือชุดสำหรับคุณแม่ โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ ($\bar{x}$ =4.08, S.D.=0.76) รองลงมาอันดับที่ 2 คือชุดลูกสาว มีคะแนนเฉลี่ยที่ ($\bar{x}$ =4.05, S.D.=0.69) รองลงมาอันดับที่ 3 คือชุดคุณพ่อ มีคะแนนเฉลี่ยที่ ($\bar{x}$ =3.92, S.D.=0.68) และอันดับสุดท้ายคือชุดลูกชาย มีคะแนนเฉลี่ยที่ ($\bar{x}$ =3.91, S.D.=0.66) ตามลำดับ

สรุปผล

จากการให้ผู้บริโภคคัดเลือกรูปแบบออกแบบและลวดลายผ้าที่นำมาทำชุดครอบครัว จากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์นั้นพบว่าส่วนใหญ่ชอบดีไซน์ เสื้อผ้าชุดสำหรับครอบครัวที่มีลักษณะเรียบหรู และเลือกลวดลายผ้าในโทนสีเทา ซึ่งเป็นสีที่ดูสุภาพ ไม่ฉูดฉาด สามารถนำไปใช้ได้หลายโอกาส และสามารถนำผลงานการออกแบบ และตัดเย็บเสื้อผ้า จากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้รับความพึงพอใจเป็นอย่างมาก และได้ผลงานเป็นที่น่าพอใจประยุกต์การใช้งานและทำเป็นอาชีพเสริมได้ต่อไป นอกจากนี้เมื่อได้ผลการศึกษาวิจัยแล้วผู้วิจัยยังนำถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุอีกทางหนึ่งด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกลุ่มทอผ้าบ้านจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ที่ให้ข้อมูลและทอผ้า ขอขอบคุณกลุ่มผู้สูงอายุ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่ให้ความร่วมมือในการไปถ่ายทอด และขอขอบพระคุณคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่เอื้อเฟื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่ และอำนวยความสะดวกในการจัดทำงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค. (2559).การศึกษาและพัฒนาการนำผ้าฝ้ายทอมือ มาประยุกต์ใช้ใน การสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์

กรณีศึกษา:กลุ่มหมู่บ้าน ผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน1.ศิลปกรรมสาร.

<https://fineart.tu.ac.th/mainfile/journal/11-2559-1/2.pdf>

ปัทมาพร ชูเสนา. (2551). พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในตำบลนาข่าอำเภอเมืองอุดรธานี.

[วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ปานฉัตร์ อินทร์คง. (2563). การประยุกต์ใช้ผ้าทอจันทันร่วมกับงานจักสานเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ ชุมชนเชิงพาณิชย์

จังหวัดนครสวรรค์. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์. (2559,26กุมภาพันธ์). สโมสรพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น เรื่อง ย่างก้าวต่อไปของพิพิธภัณฑสถาน.

<https://lek-prapai.org/home/view.php?id=504>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. จันเสน. <https://th.wikipedia.org/wiki/จันเสน>

สายชลี ชัยศาสตร์. (2558). การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าทอพื้นเมืองโบราณ บ้านจันเสน อำเภอดาคลี จังหวัด

นครสวรรค์.คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยนเรศวร,พิษณุโลก

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2559, 26กุมภาพันธ์). คลังข้อมูลชุมชน เรื่องเล่าชุมชน เรื่อง ผ้าทอบ้านจันเสน.

<https://communityarchive.sac.or.th/blog/176>

อนุชา สพงษ์ดี. (2559,8เมษายน). มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่อง ผ้าทอบ้านจันเสน. [https://nakhonsawan.m-](https://nakhonsawan.m-culture.go.th/th/db)

[culture.go.th/th/db](https://nakhonsawan.m-culture.go.th/th/db)